

ESTO 2025 peakorraldaja Sirle Sööt ütles, et nii ESTO laulupidu kui ka Rootsi stiilis rahvapidu on kõigile avatud.

MATTI KÄMÄRÄ

Väliseestlaste laulupidu Narvas kaasab ka kohalikud kollektiivid

■ Ülemaailmse eestlaste kokkutuleku Narva programmi suurimaks sündmuseks kujunevad ESTO laulupidu, kus väliseestlastega jagavad lava Ida-Viru lauljad ja rahvatantsijad, ning Rootsi stiilis rahvapidu.

SIRLE SOMMER-KALDA
sirle@pohjarannik.ee

XIII ülemaailmsed eesti kultuuripäevad ESTO 2025 toimuvad järgmisel suvel Stockholmis, Narvas ja Tallinnas. ESTO laulupidu ja sellele järgnev Rootsi stiilis rahvapidu on kavas 29. juunil Narvas – sündmuse ajaks jõuab sinna ka üldlaulupeo tuli.

ESTO laulupeo dirigendid on Ida-Virumaalt pärit Hirvo Surva ja Kirill Gorjušin ning eluaegne koorijuht Jaan Seim Stockholmist, kes praegu juhatab seal sega- ja naiskoori. "Nemad kolm panevad kokku repertuaari ja käivad ka Kanadas, Ameerikas ning mujal koore ette valmistamas," ütles ESTO 2025 peakorraldaja, Rootsi eestlaste liidu esimees Sirle Sööt.

Linnaga seljad kokku

ESTO laulupeol kõlavad tavaliselt traditsioonilised eesti koorilaulud. "Nende hulgas on ka selliseid, mida Välis-Eestis lauldi edasi, aga mis Eestis poliitilistel põhjustel hääbusid," selgitas Sirle Sööt. Väliseesti kooride kõrval on peole oodatud ka kohalikud kollektiivid. "Eeskätt anname võimaluse Ida-Virumaale ja mitte ainult kooridele, vaid ka rahvatantsijatele. Üks laulupidu peab pakuma ka silmailu, nii et tahame tantsu sinna sisse põimida," rääkis Sirle Sööt, lisades, et kohalikele avaneb võimalus laulda ja tantsida mitte ainult Narvas, vaid ka Stockholmis ESTO avamisel.

Eelmisel kokkutulekul 2019. aastal peeti ESTO laulupidu Tartus [kokkutulek ise toimus

kolmes linnas, lisaks Tartule veel Helsingis ja Tallinnas – toim.] ja korraga oli Raekoja platsile püstitatud laval umbes kakssada koorilauljat.

"Tookord oli laulupidu osa Tartu linna päevadest. Arutasime ka Narva linnavalitsuses, kas oleks võimalik ESTO ja Narva linna päevad ühendada. Kui paneme seljad kokku, siis oleme tugevamad, säästame ressursse – lava saab kasutada mitmeks ürituseks –, ning teeme rikkalikuma ja mitmekülgsema programmi," tões Sirle Sööt.

Korraldajad näevad ESTO laulupidu avatud suursündmusena kogu Narva rahvale, üle maailma kohale tulevatele kokkutulekulistele ning mujalt Eestist Narva sõitvatele huvilistele. "Kohalikel sõltub sellest, kui palju osalejaid end kirja paneb – lauljate ja tantsijate registreerimine algab aprilli teises pooles. Kui tuleb palju koore ja rahvatantsijaid, siis teeme peo Narva Hermannilinnuse õuel, kui vähem, siis bastionide aias (Pimeaias)."

Rahvapeo tõmbavad käima rahvamuusikud

Samaks õhtuks on kavandatud Rootsi stiilis laat-rahvapidu ning selleks leidsid korraldajad sobiva õhustiku Narva muuseumi põhjaõuel. "Peo üks osa on toit, mis kohapeal valmib, ja külm õlu, mis alati rahvapeo juurde käib. Programmis soovime kokku põimida eesti ja rootsi rahva- ja pärimusmuusika ning tutvustada vanu tantse," kirjeldas Sirle Sööt.

Nii laulupidu kui ka rahvapidu on külastajatele tasuta. Narva programm algab 28. juunil noortekongressiga "Mitmekeelsus avab ukseid" TÜ Narva kolledžis. 30. juunil on Narvas kavas kõrgetasemeline ärifoorum ja Narva-Jõesuu rannas noorte ülemaailmne võrkpalliturniir. Samuti jätkavad korraldajad aega ekskursioonideks, et saaks sõita jõelaevaga ja osaleda Vana-Narva virtuaaltuuril.

Tagavälja talu usub rahvusparki logost head müügiargumenti

■ Märtsi alguses esimesena Alutaguse rahvusparki logo kasutamise õiguse saanud Tagavälja talu peremees Kalev Niine loodab, et nende eeskuju nakatab teisi piirkonna ettevõtjaid.

KÜLLI KRIIS
kylli@pohjarannik.ee

"Mahedad oleme niikuinii, rahvusparkiga teeme kogu aeg koostööd, hooldame oma puisniite ja näitame inimestele loodust. Ega see paha tee, kui meie tegemistel üks loodushoidlikkust näitav märk juures on," ütles Tagavälja talu peremees Kalev Niine põhjuseks, miks ta oma talu toodetele rahvusparki logo tahtis lisada.

Logo väärtustab piirkonda

Vanemad rahvusparkid kujundasid oma logo juba 1980. aastatel, teab keskkonnaameti looduskasutuse osakonna nõunik Kaja Lotman.

2014. aastal said kõik rahvusparkid keskkonnaameti eestvedamisel uued, vanadel sümbolitel põhinevad ühtses stiilis logod. Nii taheti rahvusparke tervikliku võrgustikuks märgistada ja neid ka välismaal turundada.

"Logo kasutamise õigust võivad taotleda kõik rahvusparkis tegutsejad," ütles Lotman, et seni pole amet ühtegi taotlust tagasi lükanud.

Ainult et neid taotlejaid on vähe olnud: Karula ja Soomaa rahvusparkis kummaski kolm, Matsalus kaks, Vilsandil ja Lahemaal mitte ükski. Selle taustal on mullu alles viieaastaseks saanud Alutaguse rahvuspark oma ühega päris tubli.

"Lahemaal tuleb sel aastal kaks juurde," täpsustas Lotman ja lisas, et kolmes rahvusparkis keskendutakse praegu rohkem "kraad kõrgemale" tunnustusele.

Nimelt andis Euroopa kaitsealade liit Lahemaa, Matsalu ja Soomaa rahvusparkidele viis

Tagavälja talus tutvustatakse huvilistele ka talu elustiili ja ajaloolist pärimust. Pildil näitab peremees Kalev Niine, kuidas vikatiga niitmine käib.

ERIK GAMZEJEV

aastat kehtiva säästva turismi sertifikaadi. Teises etapis saavad sertifikaati taotleda ka selles piirkonnas tegutsevad ettevõtjad ja sellega nad praegu tegelevadki.

Logo rohkemat kasutamist on Kaja Lotmani hinnangul pidurdanud info kehvimine piirkonna ettevõtjate seas.

"Ettevõtjad ei olnud kuni viimasele ajale asunud loodusturismi ühiselt edendama."

Loodusturism vajab eestvedajaid

Tagavälja talu peremees Kalev Niine räägib neid eelmisel aastal külastanud bioloogiharidusega hollandlasest, kes loendas ühel hommikul sealsamas taluõuel üle 20 linnuliigi. Kodus ta sellist liigirikkust korraga ei näe. Ega ka nii suurte õitega orhideesid kui Alutagusel.

"Ütles meile, et te elate tegelikult väikeses paradisis, aga te ise ei saa sellest aru," meeldivad pererahvale iseäranis sellised inimesed, kes oskavad siinset loodust väärtuslikuks pidada.

Ka Kalev Niine arvab, et Ida-Virumaal võiks loodustu-

rismi rohkem arendada. Ega siin peale Alutaguse matkaklubi sellega suuremalt keegi tegelegi. Alutaguse loomarikkusele mõeldes saaks pakuda loomade vaatlemise võimalusi, juhendatud loodusturismi.

Rahvusparki logo võiks Tagavälja talule külastajaid juurde tuua küll, usub Niine, et sellest saab hea turundusargument. Eriti välisturistide seas, kes sellistest asjadest rohkem hoolida oskavad. Aga hinda see logo toodetele ei lisa, lubab ta.

Logo võib panna ka ainult meepurgile

Kui Tagavälja talu sai logo kasutamise õiguse kõigile oma toodetele ja tegevustele, siis alati ei pea asja nii laialt ette võtma, räägib keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialist Anne-Ly Feršel, et logo võib panna ka ainult ühele või mõnele tootele.

Näiteks mesinik oma meele, mis on korjatud Alutaguse rahvusparki maal. Või käsitöötajate oma Alutaguse piirkonnaga seotud toodetele.

Feršeli sõnul tuleb Eestisse aina rohkem keskkonnateadlikke välisturiste, kes otsivad

Alutaguse rahvusparki sümbolid on kalakotkas, ürgmets ja kriiva.

KESKKONNAAMET

ki külastamiseks rahvusparkide logoga ehk säästva turismi garantiiga kohti ja mujale minna ei taha.

Kaja Lotman märkis, et ka Eesti inimeste keskkonnateadlikkus üha kasvab ning mida rohkem rahvusparkide logod esile tõusevad ja silma jäävad, seda enam hakatakse nende kasutajaid hindama.

Logo kasutamise õigus ei maksa selle taotlejale midagi, sest rahvusparkid toetavad oma piirkonna ettevõtjaid, mitte ei teeni nende pealt, ütles Anne-Ly Feršel.

Kalev Niine sõnul polnud taotlemises midagi keerulist ja seda võiksid Alutagusel teha.

Perekond Kangur tegi teatavaks tänavuse Tuletorni kontserdi esinejad

Tänavu juba 15. korda perekond Kanguri eestvedamisel Rannapungerjal toimuva Tuletorni kontserdi lõpetab sel aastal ansambli Smilers etteaste.

27. juulil kavas oleva kontserdi korraldajad avalikustasid tänavused esinejad sel pühapäeval.

Traditsiooniliselt algab Tuletorni kontsert loodusmatkaga Rannapungerjal. Ligikaudu kaheksa tundi kestva mammutkontserdi avavad Kohtla-Järve gümnaasiumi noortekoor ja balletikooli bigbänd.

Seejärel tuleb lavale hiiu kandleid elektroonikaga ristitav folkbänd Puuluup, kes esindab Eestit sel aastal "Eurovisiooni" lauluvõistlusel. Järgneb ligemale tunniajane

monoetteaste näitleja Henrik Kalmetilt.

Õhtuses osas tulevad lavale esmalt omaloomingulist instrumentaalmuusikat esitav Toomas Vanema kvartett ja seejärel Tanel Padar, Robert Linna ja Ott Lepland projektiga "Tähti üheks õhtuks", kus tulevad ettekandele Rock Hoteli igihaljal lood. Kontserdi lõpetavad Hendrik Sal-Saller ja Smilers.

"Oleme artiste hoolega valinud selle järgi, kes meie perele meeldivad. Aeg on näidanud, et need meeldivad ka meie kontserdi külastajatele," on varem öelnud kontserdi peakorraldaja, Jõhvist pärit näitleja Guido Kangur, kellega suvekodu on Rannapungerjal.

Guido Kanguri sõnul on

Smilers esines Rannapungerjal Tuletorni kontserdil ka seitse aastat tagasi.

MATTI KÄMÄRÄ

Tuletorni kontsert eriti viimasel kolmel aastal toonud kokku varasemast suurema publikuhulga. "Küllap on inimesed sellega harjunud ja usaldavad meid artistide valikul," ütles ta pärast mullust kont-

serti. Kangur märkis, et teda liigutas, kuidas kontserdiplatil tulid järjest ka talle tundmatud kuulajad ligi ning tänasid selle kontserdi eest ja soovisid, et nad ikka jätkaks. (PR)